

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Na uljuden odgovor uljudna replika.

III.

Zuano je, da naši zastopniki niso bili do letos v nijednem odseku, a še manje delegaciji. Svoje znanje o mestni upravi erpijo torej le iz razprav mestnega sveta, ki so pa itak vsakezu pristopne. Ako pa zahteva »Sl. Narod«, naj »Edinost« takš kritikuje mestno gospodarstvo, kakor to dela »Sole«, potem naj nam tudi pošlje odgovornega urednika, ki bo hotel toliko — a najbrže bi še več — v hladu sedeti, kakor sedijo »Sole« jevi uredniki, ali pa naj nam da kacega državnega poslanca!

Kako težavna je vsaka kritika ravno v tem oziru, to zna že sleherni pazljivi čitatelj zapisnikov o mestnih sejah. Koliko hrupa je bila n. pr. povzročila Dompierijeva kritika o gospodarstvu v mestni planari!! A ko se je od Dompierija zahtevalo natančnejih podatkov, je moč obmoliti kakor grob. Bil je izvoljen preiskovalni odsek, no Dompieri je — molčal!! Dompieri ni sploh prišel v zadnjih treh letih niti enkrat v sejo mestnega sveta. On, ki bi kakor župan, kakor večletni predsednik uprave mestne planarne itd. moral bolje poznati mestno upravo, nego katerikoli drugi svetovalec, on je molčal in se je tudi v svojem volilnem manifestu omejil na jako splošno kritiko mestne uprave.

A sedaj se zahteva od nas, naj mi odkrijemo flagrantne nepravilnosti, ki moramo svoje informacije erpiti iz laških listov!!

Poslužiti hočemo še z drugim slučajem. Dr. Geiringer je v javni seji kritikoval nakup zemljišča za norišnico. Splošna senzacija. Izvoljen je bil odsek ki naj stvar preiskuje. Pričakovalo se je »flagrantnih nepravilnosti«. Sedaj pa se junaški dr. Geiringer niti ni prikazal pred odsek. Molčal je kakor grob in je dobil ukor kakor obrekovalec! Ako ti ljudje, ki gotovo kaj znajo, niso mogli ali niso hoteli priti s fakti na dan, kje naj jih potem poiščemo mi??

Oba gospoda, dr. Geiringer in dr. Dompieri, sta torej pač stegnila roko, ki je zaludala težak kamen, ali ta roka se je potem previdno skrila, in nikdo je ni videl več v nobenem preiskovalnem odseku.

»Slov. Narod« se sklicuje tudi na dr. Rybša, ki je baje privatno trdil, da imajo Slovenci o mestnem gospodarstvu toliko in takega gradiva, da bi objavljenje istega vplivalo na gospodujočo stranko kakor bomba. Mi smo pooblašeni v izjavo, da dr. Rybš tega nikdar rekel ni. Ako bi slovenski poslanci imeli res zanesljive podatke o »flagrantnih nepravilnostih«, ne bi čakali, da jih šele »Slov. Narod« opomni na njihovo dolžnost. Sramotne figure pa, ki sta

jo delala dr. Dompieri in dr. Geiringer, slovenski poslanci nočejo in nesmejo delati! Drugo je pisati v Ljubljani o »škandaloznih razmerah« in o korupciji laške klike, a drugo je dokazovati svoje trditve v mestnem svetu, pred vsa javnostjo. Da bi pa slovenski poslanci, oziroma naš list v očito lastno blamažo povečali ugled slovenske stranke, to more verjeti le tak najivnež, kakoršen je informator »Sl. Naroda«.

Graja se tudi naš nastop v borbi mej dr. Dompierijem in progresovsko stranko: tega moža da bi bili mi morali čisto podpirati! Tu se zopet kaže vsa najivnost »Narodovega« informatorja. Dr. Dompieri je tisti mož, ki je kakor tržaški župan na znanem shodu italijanskih primorskih županov zaklical na naslov Slovencev: »Et eos eliciamus foras!« Ali bi bili mi res bojno glasilo proti italijanstvu, ako bi mi očitno priporočali izvolitev takega laškega fanatika?! Na Kranjskem smo res videli takozvane slovenske narodnjake v tesni zvezi z nahujski nemškimi srdežji; no, pri nas imamo druge pojme o narodnem ponosu in o koristih takih zvez. Tudi je jako značilno, da priporoča »Slov. Narod« enega Dompierija, ko je vendar znano, da je ta mož skozi in skozi klerikalnega mišljenja in da stoji v ozki zvezi z dunajskimi klerikalnimi socialci. Sicer pa bodi povedano »Narodovemu« inspiratorju, da bi bil največji politični pogrešek, da, na ravno stnezmisel, ako bi bili Slovenci eventualno zvezo z Dompierijevo stranko obešali na veliki zvon. To umeje v Trstu že vsaki otrok in to dokazuje tudi dejstvo, da je celo ono našo, od »Naroda« omenjeno, skoraj indiferentno notico o taktiki tržaških Slovencev nasproti Dompierijevi stranki uporabilo vse laško časopisje za besne napade na to stranko, kateri se je očitalo narodno izdajstvo. In potem naj bi mi igrali z odprtimi kartami! Zakaj pa je »Slovenski Narod« trdovratno tajil zvezo z Nemci tako dolgo, dokler je niso Nemci sami odkrili, očitaje Narodovcem nezvestobo?!

Ljudski shod akad. fer. društva „Adrija“ v Gorici.

V nedeljo se je po mnogih, mnogih letih zopet enkrat v Gorici povzdignil glas, ki je jasno in energično klical po odpravi zaprek, ki se stavijo našemu malemu slovenskemu narodu na pot, da se ne more dvigniti na kulturnem polju tako visoko, kakor mu pritiče in kakor je dolžen svoji človečanski misli. Povsod po slovenskem so se sklicevali shodi in se je manifestiralo za slovensko vseučilišče, le na Goriškem, ki velja kakor naj-

kolenih, bila bi zapovedala vreči ga skozi duri. Toda ta grozni in skoro znoreli človek, ta predstavitelj sekte, o čije grozni eneržiji so pripovedovali v njenem ozračju bajeslovne reči, se je pojavil kakor nekaj tako demoničnega, tako razlikujočega se od vseh ljudstev, kar jih je videla doslej, da se jo je polastil skoro zanos. Njeni živeci so si želeli novih reči. Domislila si je takisto, da v slučaju njenega upora zamore pustolovstvo prekoračiti vsakršne meje in spremeniti se v škandal, zakaj ta znorelec je bil v resnici pripravljen na vse.

Kresovič pa je nadaljeval, oblivažoj njeno lice z vročo svojo sapo.

»Ljubim in nimam ničesar izgubiti! Zgubil sem zdravje, zgubil prihodnost ter se spridil... Ničesar več nimam izgubiti! — razumete gospa? Meni je vse eno, ali na vsa klie pridrvi semkaj deset ali celo sto ljudi... Toda vam to ni vse eno. Potem odidem in tajaost zgine — prisežem!«

zavedačša dežela na slovenskem ozemlju, se ni nikdo zganil. In česar niso storili poklicani politični faktorji, poprijela se je z vso vsmo naša akademčana mladina. V nedeljo, ravno leto daj po ustanovitvi akad. fer. društva »Adrija« v Gorici, zbralo se je nad 1500 slovenskega ljudstva na prostornem Katarinijevem vrtu na poziv naše akademične mladine, ki je sedaj prvič nastopila v javnosti. Pri tem nismo imeli skoro nikake podpore od kake druge strani izven od našega narodnega učiteljstva, a shod je bil impozanten, in njegov glas se bo razlegal dalje in dalje do ušes onih, ki ga morajo čuti.

Med udeležniki moramo dati prvo in častno mesto našim širšim slojem, ki so prhiteli na shod iz mesta in okolice ter pri pomogli našemu shodu do take impozantnosti po številu. Ostro grjo pa zasluži naša inteligenca, ki bi morala prednjačiti v vsem ni žim slojem, za katere je res prava žrtev, ako svoj edini svobodni čas darujejo na oltar domovine. Naša inteligenca nas je pustila skoro docela na cedilu in iz narodnaprednih vrst goriških ni prišel niti en pozdrav na naš shod ako izznamemo učiteljstvo in Sežano. Pa tudi iz svečeniških vrst videli smo na shodu edino našega dihaega pesnika Simona Gregorčiča. To nikakor ni častno ni za posvetno ni za svečeniško inteligenco, in upamo, da bo v prihodnje bolje. — Ljudstvo je pazljivo poslušalo besede mladih govornikov, in videlo se je, da prihajajo besede vsem iz dna srca. Čitalo se je na obrazih ogorčenje nad postopanjem onih faktorjev, ki bi imeli čuvati nad zakoni, pa jih mesto tega kršijo kljub svoji prisegi na ustavo. Vse pa je tudi navdajala zavest, da smo krepek narod, ki postane, ko mera krivice prekipi, iz ponižae ovce mogočen lev in stre spono, v katere se ga hoče vkovati.

Shod je otvoril cand. med. Reja, ki je pozdravil skupščino ter predlagal predsednikom nadučitelja iz Dornberga, g. Ignacija Križmana, čemur se je tudi enoglasno pridrilo. Predsednik se je zahvalil za izkazano mu zaupanje ter je naprosil cand. iur. Podgornika, da prečita došle brzojavke in pozdrave.

Kakor prvi govornik je nastopil cand. phil. Andrej Ipavec o slovenski ljudski šoli v Gorici. Njegov govor priobčujemo v glavnih potezah:

Ena najprimitivnejših pravic vsakega človeka je pravica do vzgoje, kakor ima vsakdo pravico do življenja, pravico do dela, kakor je tudi vsakdo opravičen zahtevati, da se mu nudi prilika, da vzbuja duševne in telesne sile. To pritiško nudi človeku šola, katere pomen pa se v Slovincih še vedno premalo ceni. Kranjska je na pr. glede šolstva na predzadnji stopinji v Avstriji, in v ljudske mase ni še prodrlo prepričanje, da edino omika priveja človeka do blagostanja. Omika

Gospe Elzen je bilo mar samo za ohranitev vnvanjega ugleda, za kateri se ženska svetohlinka zmerom briga, naj si pri tem tudi vara samo sebe.

Obrnivši oči, polne umetnega osupljenja v njegov obraz, je vprašala:

»Ali me hočete mar ubiti?«

»Hočem plačila, toda ne denarja!« je je odvrnil s hripavim glasom.

Na to je še huje pobledel, jo pograbil in objel, ona pa se mu je jela braniti. Toda delala je to tako medlo, kakor ženska, ki omedleva in kateri je strah odvzel zavest in moč.

V.

Svirski, dospelši v Ville Franche, je izstopil in se napotil v pristanišče, ker prišlo mu je v glavo, naj bi se vrnil v Nico po morju. Zares, takoj pri ograji ob pristaji, našel je poznanega ribiča, kateri, razveseljen o pogledu na darežljivega gosta, se mu je ponudil s pravo ligursko bahavostjo, da ga

pa ne sme biti privilegij gotovih slojev, temveč mora biti dostopna vsem. Kakor ne sme biti privilegij gotovih slojev, pa tudi ne sme biti privilegij gotovih narodov. Ne le Nemci in Lahi, ampak tudi oni, ki so slučajno Slovenci, imajo pravico do izobrazbe. A vendar se nam krati ta v zakonih zajamčena pravica. Zastonj so naši klici po slovenski univerzi in slovenskih srednjih šolah, saj niti ljudskih šol ne moremo dobiti, kakor nam kaže boj za slovensko šolo v Gorici. Ta boj nam jasno priča o nenaklonjenosti onih faktorjev, ki so poklicani, da čuvajo nad tem, da se zakoni izvršujejo. Ako bi Nemci zahtevali v Gorici svojo šolo, bi vlada prisilila magistrat brez nobenega respekta pred občinsko avtonomijo, da ustanovi zahtevano šolo. To svojo energijo je vlada pokazala že v Ljubljani in drugod.

Slovenci v Gorici se borimo že celo vrsto let za slovensko ljudsko šolo, a danes je še nimamo. Še danes si moremo vzdrževati šolo z lastnim denarjem.

Gorica, ki živi od Slovencev, se jih brani na vse kriplje, a za vedno se jih ne bo mogla ubraniti, kajti tudi v Gorici stre slovenska okolica laško hegemonijo.

Do leta 1889, ko so si Slovenci v Gorici ustanovili šolo na lastne stroške, so v Gorici le životarili; od takrat naprej pa se je ob splošnem političnem preobratu izvršil tudi preobrat v napredku Slovencev v Gorici. — Slovensko šolstvo — seveda na lastne stroške — se je razcvetalo in l. 1898 so sezidali »Šolski dom«. Z ustanovitvijo slovenske ljudske šole v Gorici se je pa pričel tudi boj, da prevzame mesto stroške za šolo, in l. 1895 je upravnna sodnja Slovincem tudi priznala to pravico. Toda to ni bilo po volji Židom na magistratu; in da bi šolo onemogočili, so jo postavili v znano Katinellijevo vojašnico ob skrajni periferiji mesta: v Podturen. Slovenski stariši so se pritožili proti takemu šolskemu poslopju, iz katerega so se morali celo vojaki izseliti, in kamor bi imeli nekateri učenci cele 4 km.

Toda slavni deželni šolski svet je odobril magistratov sklep glede te šole; in tako pohaja danes to šolo, za katero plačuje mesto 4 učne moči, menda 17 otrok. Ta stvar jasno priča o naših škandaloznih razmerah, in zato ne smemo mirovati ter moramo nadaljevati boj za slov. ljudsko šolo v Gorici. Magistrat se mora prisiliti, da nam ustanovi številu primerno šolo. Mi pa se moramo zavedati, da brez šol ni napredka! Za to moramo upreti vse moči, da si jih priborimo, kajti še le potem bomo smeli upati, da pridejo tudi za goriške Slovence boljše časi.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

IV.

Gospa Elzenova se nikakor ni prestrašila, ker se povsem ni bala moških. Ni se tudi bala Kresovičeve jetike, ker jo je domači zdravnik v tem obziru popolnoma pomiril. Istinito je torej bilo le njeno začudenje, jeza in strah pa le nekaj navideznega. V srcu se jej je vzbudilo nakrat začudenje. Za to naravo, okovano z izprijenostjo in klaviviteštvom, je vsakršno pustolovstvo, zlasti še ono, ki je ugajalo njenemu ženskem samoljubju, imelo neizrekljivo mičnost. Pri tem pa se tudi njena naravstveni čut ni zgražal nad čemur si bodi. Ko bi jo bil Kresovič prosil za eno minuto sreče, za pravico poljubiti rob njene auknje, s pokorščino, s solzami, klečeč na

prepelje bodisi »na Korziko« najsi bi tudi »sirocco« prevračal morje do dna.

Toda to pot je šlo zgolj za kratek sprehod, ki je bil tem lažji, ker ni bilo nikakega vetra. Svirski je šel h krmilu in jela sta se pomikati po gladki planjavi. Črez trenutek sta se približala k oklopnici, katerih črna, ogromna telesa so se kar lesketala v popolnanskem solneu. Krov »Formidabla« je bil ves preprežen z venci raznobarnatih svetilk, radi jutranjega plesa, na kateri je bil tudi Svirski povabljen. Ob robovih ladije je bilo moči videti mornarje, ki so bili radi velikega broda videti od spodaj kakor pravecati pritlikovci. Železne stene ladij, dimniki, jambori, rajne, so se odbijale v prozorni vodi kakor v zrcalu. Od časa do časa se je pomikala med oklopnicih kaka bojna ladija, podobna od daleč črnemu govnaču, premikajočemu pravilno svoje noge.

(Pride še.)

XVIII. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija v Litiji.

(Izv. poročilo.)

(Dalje.)

Sramotno pa je — je nadaljeval poročevalec za nasprotnike, ker se bore proti državnim zakonom, proti našim svetim pravici. Ne privoščajte nam ničesar in žele napraviti iz nas janičarje ter z našimi dušami povečavati svoj narod.

Naša družba ima svojo zgodovino, ki bo pričala, kako trnjevo pot je imela družba do zmage. Družba je zvesta prvotnim tradicijam, a brez podružnic ne bi mogla vztrajati. Ali ne delujejo enako vse podružnice. Temu dokaz nam je podala letošnja pokroviteljica. Največ pokroviteljica šteje Litija. Poročevalec je omenjal potem kraje, kjer se vzdržujejo otroški vrtec in je izrekal željo, da bi — tu li še pozabimo na vse drugo — ohranili v spominu številko 2500, to je: število slovenskih otrok, ki bi, ako ne bi bilo naše družbe, izginili v nemški ali laški poplavi. Eklatanten dokaz pa imamo, da družba preprečuje to.

Pokritižovalnost za družbo se je povečala. Zamenje je to, da obstoji zanimanje za našo šolsko družbo. Govoré o dobrotaikih je poročevalec našteval razna društva, ki pomagajo družbi z raznimi prireditvami. O tem je omenjal tudi velike veselice, ki se je vršila v Trstu pri sv. Jakobu. Omenjal je trgovske tvrdke, ki prinašajo družbi lepega dobička. Zahvalil se je vsem v imenu vodstva. Spominjal se je tudi pokojnega papeža s pripombo, da tudi naša družba sloni na njegovih delih. Z najvišjega mesta je torej družba imela pripoznanje. Omenjal je tudi drugih pokojnikov, katere moramo ohraniti v blagem spominu. G. Žlogar je zaključil svoje poročilo z Gregorčičevimi stihmi in je priporočil skupščinarjem, naj delujejo dalje in naj z neumornim delom gradijo za naš nadaljnji obstanek. Saj gre tu za našo domovino, ki ne sme postati tuja valed naše nemarnosti.

Na to je predsednik, profesor Tomo Zupan, pohvalno priznaval, da je bilo poročilo izborna; vendar si usoja še pridodati, da je došel družbi največji dar preko rok prvomestne gospe Franje dr. Tavčarjeve in gospe Zupančičeve. Omenil je tudi dar, ki je došel od g. dra. Medveda iz Maribora.

Spominjal se je nadalje pokojnega g. Dragotina Zagarja, ki je bil do zadnjih tednov svojega življenja delaven za družbo in ki je zaklical v svoji labudovi pesmi: Korošci, ne obupajte! Pozval je slednjič skupščinarje, naj se dvignejo v počeščenje spomina vseh pokojnih dobrotnikov družbe, kar se je zgodilo.

Ko je prof. Svetina prečital družbine račune (Nekoliko podatkov iz istih hočemo navesti pozneje), so se vršile volitve.

Oglasil se je za besedo poverjenik podružnice na Greti, g. Fran Godnik, ki je povdarjal veliko potrebo otroškega vrtca na Greti in ki je sedaj (po zaslugi sedanje izborne vrtnarice) v tako lepem stanju, kakor ni bil še nikdar. Vrtec je še posebej potreben zato, ker je tam italijanski vrtec, v katerega love slovenske otroke z vsemi možnimi sredstvi. Videča to, se je odločila podružnica na Greti in je sama skrbela, da se je vrtec ohranil. O tem je dobivala podpore tudi od družbe in je nje skrb sedaj lepo poplačan: vrtec je obilno obiskovan. Zaključil je s prošnjo, naj bi zopet družba vsprejela omenjeni vrtec v svojo oskrb, a mi bomo delovali po vseh svojih močeh, da jej bomo olajevali breme.

Gosp. predsednik je odgovoril na to, da je dobival informacije, kakor da ta vrtec ni potreben. Tem bolj ga veseli, ko čuje, kako lepo vsepa ta zavod. Želji gospoda predgovornika bo vsrečeno.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 11. avgusta 1903.

Položaj v Avstriji in Jugoslovani.

Včeraj smo bili omenili na tem mestu izvajanja v dunajski »Information«, ki se bavijo z vprašanjem taktike naše delegacije na Dunaju, in smo pripomnili, da avktor utegne biti kakor poslanec, valed česar zaslužujejo našo pažnjo.

Na kratko povedano je tendencija opazk

v »Information« ta-le: avktor se nadeja, da pride do sporazumljenja med Čehi in Jugoslovani glede skupnega taktičnega postopanja; računati pa je tudi z možnostjo, da ne pride, ker so med Čehi in Jugoslovani tudi programatične razlike.

Tudi če pripoznavamo to poslednje dejstvo, vendar so menda uverjeni vsi razsodni politiki v obeh taborih, da je sporazumljenje glede taktičnega postopanja ne le možno, ampak tudi neizogibno potrebno v slovanskem interesu na severu in na jugu države.

Običajno se ta programatična razlika vidi v tem, da Čehi streme po zgodovinski deželni, a mi Slovenci po novodobni moderni narodni avtonomiji. G. Podgornik, ta prvoboritelj za nacionalno avtonomijo, je sicer že večkrat dokazal v tem listu, da naše stremjenje po nacionalni avtonomiji ne prejudičira borbi Čehov in Hrvatov za uresničenje državnega prava, in je trdil celo, da dosoga narodne avtonomije za nas Slovence bi bila prva velika etapa za združenje s Hrvati v eno skupino in torej za oživotvorenje državnega prava. Ta tudi ko bi ne bilo tako, bi ostajala še vedno neizogibna potreba za skupno taktično postopanje Hrvatov, Srbov, Slovencev in Čehov v bližnji in tudi daljnji bodočnosti. Kajti tudi v politiki mora iti vse po naravnem redu. Najprvo treba skrbeti za to, kar tvori vprašanje sedanjega hipa, ker je že sedaj aktuvelno! Za sedaj mora spajati Slovane na severu in na jugu skupni interes, ki je v tem, da zrušimo zistem, ki sloni na predpostavki nemškega nadvladja. Moč Čehov je velika, ali vendar ni tolika, da bi mogli sami doseči ta cilj! Oni potrebujejo našo pomoč. Zato se pridružujemo apelu v »Information«, naj svoj program za sedaj določijo tako, da bodo po njem varovani tudi interesi nas Jugoslovancev, tako, da bomo vzajemno dajali in prejimali. Usodno bi utegnili postati tudi za njih same, ako bi hoteli Čehi prezirati to potrebo sedanjega položaja.

Ali tudi do jugoslovanske delegacije se moramo obrniti z resnim pozivom. Skoro nekako lahkomišljeno se nam zdi, kakor govori avktor v »Information« o možnosti, da se naše in pota Čehov ločijo in da skupno taktično postopanje zajimi ne bo možno. G. avktor sam povdarja, da vprašanja glede našega vedenja nasproti vladi ne bo težko rešiti, kar pravi: »Vlada Koerberjeva ni nič storila, da bi pridobila Jugoslovane, marveč se dozdeva, da jej niti ni ležeče na tem!« Torej razmerje do vlade bo razmerje nasprotnosti. Sami pa smo revčki in obaemogli za borbo proti taki moči, kakoršna je reprezentira vladni aparat. Kje bomo iskali zaveznikov, če se naša delegacija odloči za ločenje od Čehov?!

Gospoda, lahko je govoriti, da je politika Čehov preskakava in da jej ni možno slediti, toda težko je povedati: kje dobimo nadomestilo za češko pomoč, četudi se ne daje tajiti, da ta moč ni bila vsikdar taka, kakoršna je potrebujemo v svoji stiski?!

Naša delegacija je dolžna svojemu narodu, je dolžna nalogi, ki jo je prevzela za brambo interesov naroda, da najvestneje premisli, predno stori usodni sklep za ločitev od Čehov, kajti zavesti bi mogla svoj narod v usodno položeno, da bi isti mesto nedostatne češke pomoči ne imel — nobene pomoči. Potem jej bo težko odgovarjanje pred narodom in svojo vestjo!

Kriza na Ogerskem. Že včeraj smo v političnem pregledu izrazili prepričanje, da je cesar gotovo vsprejel demisijo Khuenovega kabineta, ker je vsaj po vespisju Khuenega sklenil povrniti se na Dunaj. In res je grof Khuen v včerajšnji seji poslanske zbornice izjavil, da je podal demisijo in da je cesar isto vsprejel. Formalno rešitev demisije da si je cesar pridržal za pozneje.

Ko je grof Khuen Hedervary omenil, da je kralj vsprejel demisijo, je opozicija vsklikala v navdušeno ploskanje in vsklikanje »Živio kralj!« Istotako je opozicija gromovito ploskala naznanilo, da pride kralj te dni v Budimpešto v svrhu sestave novega ministarstva.

Ko je ministerski predsednik grof Khuen končal svojo izjavo, naznanil je zbornični predsednik, grof Apponyi, da poslanska zbornica suspendira svoja posvetovanja do sestave novega kabineta.

Nova doba v Srbiji. Včeraj dospeli so v Belgrad otroci kralja Petra. Vsi na

srbakem dvoru pooblaščenimi diplomatičnimi zastopniki so se udeležili vsprejema na kolodvoru. Z otroci kralja Petra, princeza Jurijem in Aleksandrom ter princesinjo Heleno došel je tudi kraljev brat, knez Arsen Karadjordjevič se sinom Pavlom. Poleg že omenjenih diplomatičnih zastopnikov in kralja Petra, udeležili so se vsprejema na kolodvoru tudi ministri se svojimi soprogami in drugimi dostojanstveniki. Ko se je vlak pripeljal na kolodvor, je tamkaj zbrana množica navdušeno pozdravljala došle prince. Tudi nagovor, katerega je imel ministerski predsednik Avakumović na prestolonaslednika, je bil prekinjen z večkratnim gromovitim ploskanjem. Tudi o uhodu kraljeve rodbine v novi konak je tamkaj zbrana množica navdušeno aklamirala.

Iz Belograda nam piše prijatelj, da je imel pogovor z nekaterimi bolgarskimi rodoljubi, kateri so mu zatrjevali, da se knez Ferdinand Koburški ne sme povrniti v Bolgarijo in da je bolgarski narod pripravljen proglasiti kralja Petra bolgarskim knezom. V Bolgariji da se le pričakuje migljaj ruske vlade v izvršitev storjenega sklepa.

Ustaja v Macedoniji. Iz Carigrada poročajo, da je vest o umoru ruskega konzula Rastkovskega povzročila v Ildiz Kiosku pravo grozo. Tkoj, ko je dospela ta vest v Carigrad, bil je sklican ministerski svet, ki se je vršil pod predsedništvom sultana samega. Na ruskem poslanstvu je bila ravno plesna zabava, ko je dospela vest o umoru ruskega konzula v Monastiru. Ples je seveda takoj prenehal, na kar so turški veliki vezir ter turška ministra za vnanje stvari in morarico v imenu sultana izrekli ruskemu poslaniku sožalje.

V bojazni, da ta dogodek povzroči komplikacije, sklenil je turški ministerski svet pozvati pod orožje več letnikov rezerve in odposlati jih v Macedonijo in na bolgarsko mejo.

Car Nikolaj je dal sporočiti turški vladi, da zahteva popolno zadoščenje za umorstvo ruskega konzula v Monastiru in da zahteva takojšnjo kaznovanje morilec ter vseh odgovornih civilnih in vojaških oblastnij.

Glasom poročila voditelja ruskega konzulata v Monastiru je morilec konzula Rastkovskega policist. Isti da je večkrat ustrelil na svojo žrtev. Ko so slišali strele, pritekli so zraven nekateri turški orožniki, ki so streljali za bežečimi spremljevalci umorjenega konzula. Prebivalstvo v Monastiru je v velikem strahu in so vse trgovine zaprte.

Rusko časopisje zahteva, naj se krivci najstrožje kaznujejo ter naj se od Turčije zahteva zadoščenje, da se enkrat stori konec takim zločinom. Isto časopisje zahteva tudi, naj se poveljništvo orožništva poveri ruskim in avstro-ogreskim častnikom.

Radi umora ruskega konzula je turška vlada že odstavila monarstirskega valija generala Ali Riza paša; na njegovo mesto je začasno imenovan Hussein Hilmi paša.

Turške uradne vesti poročajo, da se blizu Kruševa nahaja tisoč mož broječa ustaška četa, ki je odbila že večkrat proti njej odposlane turške čete.

Zastopniki macedonskih ustašev izročili so diplomatičnim agentom velesil noto, v kateri zahtevajo, naj se za Macedonijo imenuje kristijanski guverner, ki bo popolnoma neodvisen od turške vlade.

Tržaške vesti.

Imenovanji, oziroma odlikovanje.

Cesar je imenoval podpredsednika deželnega sodišča v Trstu, Filipa Conte Daudinija de Silva, kateremu je že podeljen naslov in značaj dvornega svetovalca, dvornim svetovalcem na najvišjem in kasacijskem dvoru.

Ministerski predsednik kakor voditelj ministrstva za notranje stvari je imenoval okrajnega komisarja Artura barona Schmidta Zabierowa namestništvem tajnikom v Primorju.

Spremembi v upravni službi. Namestnik za Primorje je premestil okrajnega komisarja Rudolfa barona Gorizuttija iz Poreča v Pulj; konceptnega praktikanta dra. Egon Bugratza iz Trsta v Poreč.

Kdo je kriv? Kakor se nam poroča, je okrajni glavar na tukajšnjem namestništvu, gosp. Sforza, nervozen, ker mu neprestano pribajajo stranke reklamirat svojo domovinsko pravico.

Mi radi verjamemo, da je to sitno za

omenjenega gospoda, ali je sitno to tudi za one, ki že nad leto dni čakajo, da se jim rešijo prizivi, vloženi potom c. kr. namestništva!

Ker je gosp. Sforza spoznal, da se na magistratu šalijo žnjim, z namestništvom in s tisoči prosilec za doseg domovinske pravice, bi bilo pričakovati, da se c. kr. namestništvo že enkrat odloči nastopiti najenergičnejše proti nemarnosti — da ne rečemo hudobiji tukajšnjega mestnega magistrata — kar se pa do sedaj še ni zgodilo!

Nekoliko je kriv tej nervoznosti tudi fakt, da gospod okrajni glavar ne zna slovenski, a mora reševati cele kope slovenskih prizivov.

Kako se vse to rešuje in o nekaterih zmešnjavah v tem oziru bomo govorili morda pozneje in na drugem mestu.

Slovenščina na naših sodiščih. Včeraj se je vršila slovenska kazenska razprava pred tukajšnjim deželnim sodiščem in sicer proti 24-letnemu kmetu Antonu Perdec iz Sela. Sodnemu dvoru je predsedoval svetov. Cazzafura; sodniki: svetov. Crusiz, Mosche in Apollonio. Uradni brannitelj je bil dr. Paolina, ki je zahteval točen italijanski prevod sodnih aktov, ki so bili vsi sestavljeni v slovenskem jeziku. Sodni dvor je to zahtevo odklonil; istotako je odklonil tudi zahtevo, naj se na razpravo pokliče tolmač za slovenski jezik. Braniteljevi komoditeti in nesposobnosti ustreglo se je le v toliko, da se je zatožnica prečitala tudi v italijanskem prevodu in da je slovenske izjave obtoženca in pri predsednik prevajal na italijanski jezik. Tudi zastopnik državnega pravdnštva, dr. Pangrazi, govoril je svoj obtožni jezik najprej v slovenskem in potem v italijanskem jeziku. Kljub temu pa je branitelj koncem razprave izjavil, da ni mogel slediti istej in da ne more po svoji vesti braniti obtoženca. Sodni dvor je toženca spoznal za krivega, da je s kamenjem dne 16. maja težko ranil Josipa Blažiča in lahko ranil Antona in Nežo Blažič, ki sta bila v družbi prvega, ter ga obsodil na 3 mesečno ječo, poopustreno z enim postom na mesec.

Branitelj dr. Paolina je proti razsodbi priglasil pritožbo ničnosti.

Do sedaj jih še ni — nadpisov, namreč na novem redarstvenem poslopju. Niti znotraj ni še nobenega nadpisa, izvzemši onega, ki je naslikan na desno ob uhodu in ki se glasi: »Portier«. Pri uhodu se je toraj začelo z nemščino — oziroma francosščino, bomo videli, kako se bodo glasili nadpisi nad durmi ostalih uradov!

C. kr. urad, na katerem bodo imeli tudi Slovenci posla in za vzdrževanje katerega smo in bomo morali tudi mi posezati v svoje žepe — mora nositi zraven drugih tudi slovenske nadpise.

Zavarovalnica zoper nezgode v Trstu. Iz »Slov. Naroda« posnemljemo, da je dvorni svetnik dr. Rüling izstopil iz odbora zavarovalnice in je ministerstvo imenovalo na njegovo mesto vodjo Kleinmayerjeve tiskarne v Ljubljani, g. Karola Rütinga.

Razpis natečaja za poljedelske štipendije. C. kr. ministerstvo poljedelstva je dovolilo odlokom 25. julija 1903 št. 19935 za šolsko leto 1903—1904 dva štipendija po 300 K na leto za mladeniče slovenske ali hrvaške narodnosti iz Istre, odnosno iz tržaške okolice, kateri hočejo obiskovati prvi tečaj deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (na Kranjskem).

Prosileci za ta štipendija vložijo naj svoje prošnje na c. kr. namestništvu v Trstu do 1. oktobra 1903.

Prošnjam je pridejati: 1) krstni list (za vsprejem v omenjeno šolo treba, da se je dovršilo 16. leto — izjemno, v slučaju prav čvrste rasti zadostuje 15. leto — ne sme pa biti prekoračeno 24. leto); 2) domovinski list; 3) zdravniško spričevalo o dobrem zdravju in fizični sposobnosti za opravljanje navadnih kmetijskih del; 4) spričevalo o dovršenju vsaj ljudske šole z dobrim uspehom; 5) spričevalo o cepljenju koz; 6) občinsko spričevalo dobrega vedenja, podpisano tudi od župnika; 7) spričevalo o premoženjskih razmerah prosileca; 8. zaradi vsotpa v omenjeno šolo morajo se mladeniči podvreči vsprejemnemu izpitu v dokazanje zadostne pripravnosti za uk.

Šolsko leto se začne na Grmu dne 1. novembra 1903.

Za sobotno slavnost se je nekoliko zakasnilo s pilepljenjem lepakov, valed preobilice dela v tiskarni, ki ima nalogo pripraviti tiskovine za to lepo slavnost. Upamo

pa, da je naše delavstvo že opozorjeno in bo ta zakasnitev le malo škodovala.

Dolžnost členov »Delavskega podporne društva« je, da obveščajo ostalo meščanstvo o dnevu in uri te slavnosti.

Vabila so na razpolago v društvenih prostorih, kjer si jih more vsakdo preskrbeti. Obveščajte pridno slehernega našince, da ne poreče kedo, da smo tržaški Slovenci — zaspani!

Štrajk zidarjev je bil rešen predno je začel, ker je podjetje Mosconi, ki gradi dotično hišo na ulici Torrente in ki je bilo sklenilo akorde z delavci iz Italije po jako nizkih cenah, priobčilo zidarjem, da so oni akordi zopet razveljavljeni. Potem so zopet štrajkujoči delavci šli na delo.

Huda nesreča se je dogodila na obrežju pri sv. Andreju. 26-letni Anton Stuffa iz Pirana in 29 letni Ivan Zadnik — oba sta težaka, bivajoča v ulici San Giacomo — sta se hotela kopati v odprtem morju. Žena prvoimenovanega pa je ostala na obrežju. Naenkrat je Zadnik z nogama obtičal v blatu in je jel klicati na pomoč. Stuffa mu je res hitel na pomoč, toda ni mogel pomagati, ker je sam prišel v nevarnost, da utone. Žena na obrežju, videča to, je začela neznanski kričati. Na nje upitje je prihitel trgovec z lesom Demetrius s svojimi delavci. Zadnika so mogli rešiti, siromasni Stuffa pa, ki je hotel rešiti svojega tovariša, je zginol v valovju in trud pilotov, da bi našli njegovo truplo, je ostal brezvapešen.

Zadnik je bil že v nezvesti, ali zdravniku se je posrečilo, da ga je spravil k zavesti in potem je dal ponesrečenca odvesti v bolnišnico.

Aretovanje, ki je v zvezi s krvavim dogodkom v Podgradu. Pred par dnevi smo bili sporočili o boju blizu Podgrada med orožnikom in tremi aretiranci, med katerimi je bil tudi Josip Hero iz Rojana. Hero je našel svojo smrt v tem boju, dočim sta njegova tovariša pobegnila. Ali jeda je predvčeraj v našem mestu prišel v roke oblasti. To je 19-letni Alojzij Stanič iz Voloskega.

Redarstvena oblast pri sv. Jakobu je doznala predvčerajšnjim, da se Stanič nahaja v neki gostilni v ulici Molin a vento. Stanič je že znanec tukajšnjih redarjev (kajti je že izgnan iz našega mesta) in isti vedo, da je mladenič jako rabijaten in uporen. Zato je je oblast poslala v dotično gostilno nadzornika Prodana s štirimi redarji. In bilo je potrebno. Stanič je, opazivši redarje, pobegnil na stranišče. Ko so ga hoteli aretirati, se je uprl najsrdejeje. Z rokami in nogami je bil redarje. Boj je trajal kake pol ure, ali zaključil se je vendar s tem, da je Stanič moral v zapore.

Tatvina knjig. V knjigotržnici Schimpffovi na Corsu so opažali že dlje časa, da zmanjujejo dragocene knjige. Radi tega so oblasti aretirale več oseb, toda izkazalo se je, da so dotičniki le prodajali ukradene knjige, dočim tatu samemu niso mogli priti na sled. Slednjič so policijski organi zasledili tatu v osebi — mladenke, ki je na kolodvoru prodajala knjige gori omenjene knjigotržnice. Ista je baje prilike, ko je prihajala v prodajalnice po knjigi, porabljala v to, da si je prisvojala tudi druge knjige, katere je potem dajala prodajati pod roko.

Obtoženka je sicer na prvem zaslišanju odločno tajila, ali proti njej govore baje tolike okolnosti da so jo odveli v preiskovalni zapor.

Pobijanje kuge med prašiči. C. kr. namestništvo za Primorje naznanja, da je za prašiče, ki bodo poklani v avgustu v namen pobijanja kuge, določena povprečna cena, ki je veljala v Trstu v mesecu juliju 1903 in ki znaša K 1-60 za kilogram.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 21.1, ob 2. uri popoldne 28.7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.0 — Danes plima ob 10.57 predp. in ob 9.48 pop.; oseka ob 4.18 popoldne in ob 4.5 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× Resolucije, vsprejete na nedeljskem shodu v Gorici.

1. Goriški Slovenci, zbrani dne 9. avgusta 1903. na ljudskem shodu v Gorici, protestujemo odločno proti bagatelizirajočemu in šikanoznemu postopanju občinskega sveta goriškega v zadevi slovenske ljudske šole, katere pravičao rešitev brezobzirno zavlačuje od leta do leta. V imenu humanitete, kulture

in zakona zahtevamo, da se omogoči otrokom slovenskih davkoplačevalcev v mestni občini goriški pot do elementarne šolske izobrazbe. — Pozivljamo tudi visoko vlado, da, izvršujoč sankcionirane državne zakone, pokaže isto energijo v Gorici v prilog Slovence, kakor jo kaže povsod v prilog Nemcem in Italijanom.

2. Goriški Slovenci, zbrani na ljudskem shodu v Gorici dne 9. avgusta 1903 zahtevamo najodločneje, da se konečno izvrši člen XIX. osnovnega državnega zakona o državljskih pravicah tudi v prilog Slovence na Goriškem ter pozivljamo visoko c. kr. naučno ministerstvo, da vendar enkrat ugotovi stari opravičeni zahtevi slovenskega prebivalstva na Goriškem in realizuje čimprej višji gimnazij v mestu Gorici s slovenskim učnim jezikom. Odpravi naj se enkrat stara krivica, da je učni jezik goriškega gimnazija nemški, ki niti deželni jezik ni, in ki je v prvi vrsti kriv kričečih neuspehov tega gimnazija.

3. Goriški Slovenci, zbrani na ljudskem shodu v Gorici dne 9. avgusta 1903. se pridružujemo manifestacijam in zahtevam po slovenski univerzi v Ljubljani, katero smatramo hot neobhodno potrebno za razvoj slovenskega naroda.

4. Goriški Slovenci, zbrani na ljudskem shodu v Gorici dne 9. avgusta 1903. pozivljamo slovenske poslance, da vedno in povsod z vsa verno in odločnostjo zastopajo v prvih treh resolucijah nevedene zahteve.

× V Opatiji je bilo od 1. septembra 1902 pa do včetega 5. avgusta 19.500 oseb. Od 30. julija 1903 pa do včetega 5. avgusta 1903 je prirastlo 595 oseb. Dne 5. avgusta je bilo navzočih 2243 oseb.

× Katastrofa v Boveu. Iz Bovea nam pišejo:

To je bil strahovit požar, ki je navstal v soboto popoldne. Uničenih je nad 70 poslopij v sredini Bovea. Zgorela je cerkev na trgu, občinski urad, sirotišnica, kapelanijska, župkarska šola in vsa Jenkova poslopja itd. Škoda je seveda ogromna. Požar je zadobil tolike dimenzije, ker je pihal veter, a gasilnice niso mogle delovati zadostno radi pomanjkanja vode. Zgorel je tudi en otrok. — Strah ubozega prebivalstva je bil neopisen sosebno še zato, ker nikdo ni vedel, da-li ni poginil kdo njegovih.

Vzrok tej grozni nesreči so — kakor je to tolikokrat — otroci. V podstrešju neke hiše, kjer je bilo shranjeno seno, so zakurili ogenj in so cvrli jajca.

* Povsodi enaki. Tudi Kranjska je preplavljena z regnicoli. Mi se čisto zgrajamo na tem, kako prepotentni so ti nemili gostje. A kaj naj rečemo, da se istotako vedejo tudi na Kranjskem? Nedavno temu so v Bohinju v neki gostilni vae razbili. Sedaj pa je taka druhal napadla gostilno Trojar v Bohinjski Bistrici, kjer je razbila s kamenjem vsa okna.

»Slovenec« piše:

»Vse se mora klanjati Lahom v Bohinju! Kdor pa ne stori tega, ali kdor jim je malo na poti, mu razbijejo vse in bombardirajo hišo s kamenji, tako da v dotični hiši ni nobeden varen življenja. — Vprašamo pa gosp. Cecconija: ali bi ne bilo lepo od njega, da bi si domislil, da se vsi živijo od avstrijskih milijonov in da bi malo bolj krotil svoje ovčice? Zakaj so bile pa te laške »ovčice« od začetka bolj mirne, ko so prišle v Bohinjske lačne, sedaj pa, ko so se malo najedle, mislijo, da morajo biti Bohinjeci njih sužnji!«

Nadaljnega komentarja ni treba, ker to je že nesramnost na višku.

× Veselica v Podgradu. Posebni veselični odbor v Podgradu vabi na veselico, ki bo v nedeljo dne 16. avgusta 1903 v gostilni gospoda Dragotina Vičiča v Podgradu. Vapored: 1. Sattner: »Opomin k petju«, petje. 2. Mayer-Farkaš: »Hrvatsko kolo«, tamburanje. 3. Sattner: »Studenčku«, petje. 4. Brož: »Složao pod hrv. zastavo«, korčevica, tamburanje. 5. Hribar: »Mlatiči«, petje. 6. Gervais: »Angjelski stan«, tamburanje s petjem. 7. Jurčič-Kranik: »Berite novice«, veselice v enem dejanju. Začetek veselice ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 stot., sedeži 1 krona za vsako osebo.

Čisti dobiček se uporabi samo v dobrodelne namene in se preplačila hvaležno vsprejemajo.

O d b o r.

× Samomor ali nesreča? Včeraj okolo dveh ur popoldne so našli na železniški progi blizu Rimanj v nezavesti nepoznanega

človeka, starega kakih 55 let. Čez nekoliko časa je nesrečnej prišel k zavesti. Ljudje so ga opozorili, da skoro pride vlak, ki ga pozovi, ako se mož ne umakne s tira. Ali on jim je dal razumeti, da ne more rabiti nog. Kmetje so hitro obvestili načelnika postaje v Rimanjih, ki je obvestil orožniško postajo v Boljuncu in je hitel potem na lice mesta. Našel je človeka malo več živega. A ker je imel skoro priti vlak, dal ga je prenesti v travo ob železni cesti. Sedaj je povedal nepoznanec slabim glasom, da je pal z mosta, ki se vpenja tam nad železnico. Le to je ostalo nepojasnjeno, kako se je prevegnil preko zidu, ki obgraja most, kajti mož je čez par trenutkov izdihnil dušo. Pri mrtvecu niso našli ničesar, po čemer bi mogli pogoditi njegovo identiteto.

× Akademsko ferijalno društvo »Adrija« v Gorici naznanja, da se je novi odbor za l. 1903. na rednem obnem zboru dne 8. t. m. in v odborovi seji istega dne sestavil tako-le: predsednik cand. phil. And. Ipavec, podpredsednik cand. iur. Bogomil Vošnjak, tajnik cand. iur. Tomo Šurli, blagajnik cand. iur. Alojzij Gradnik; gospodar stud. iur. Mirko Koršič; odborniška namestnika: stud. iur. Drago Marušič in stud. iur. Fran Povš č; preglednika: cand. iur. Kajetan Faigel in cand. iur. Josip Žnidarčič.

Vesti iz Kranjske.

* Samomor vojaka. Iz Vipave poročajo, da se je dne 6. t. m. tamkaj ustrelil pešec Fran Štibil iz Šturij. Naš tržaški polk je namreč onega dne v Vipavi počival. Samomorilec je trpel grozne muke. Puška mu je bila namreč izmuznila, tako, da se je zadel v trebuh mesto v sree. Krogla mu je šla skozi trebuh v želodec in mu je prišla ven na hrbtu. Osem ur se je mučil, predno je izdihnil. Prevideli so ga bili z zakramenti za umirajoče.

* Po dveh letih. Dne 2. maja 1899. je bilo naznanjeno oblastim v Kamniku, da so dne 2. maja našli premožno Marijo Kecej obošeno v drvarnici. Te dni pa se je jela širiti govorica, da so Kecejnovko umorili nje lastni sorodniki in jo potem obesili, da bi tako odstranili sum. Orožništvo je začelo zasledovati, čemur je bila posledica ta, da je aretiralo Elizabeto Kecej in nje hčeri Josipino in Marijo.

Brzjavna poročila.

Novi ravnatelj goriškega gimnazija.

DUNAJ 11. (B.) »Wener Zeitung« javlja: Cesar je imenoval z najvišim sklepom od dne 2. avgusta t. l. profesorja na državnem gimnaziju v Gorici, Friderika Simziga, ravnateljem tega zavoda.

Novi papež.

RIM 11. (B.) Papež je daroval danes zjutraj mašo za zastopnike različnih škofij, v katerih je deloval kakor svecenik. Zrak v velikih in slabo prezračenih kapeli je bil valed navzočnosti nekoliko stotin oseb tako pokvarjen, da je papežu, ki je zadnje molitve še govoril z močnim glasom, proti koncu prišlo nekoliko slabo.

Papež se je nekoliko odpočil v fotelju in se je potem umaknil v svoje sobane. Navzočni telesni zdravnik papežev je izjavil, da je bilo to posledica utrujenosti valed napora zadnjih dni, da pa je sicer brez vsacega pomena.

Velika nesreča na železnici. 82 mrtvih.

PARIZ 11. (B.) Včeraj ob 9. uri zvečer je v enem praznih vagonov Ligue Metropolitaine v quartier Maitmontant navstal nenadoma ogenj. Neki natlačeni vlak, dosepeši v istem hipu, se je moral ustaviti radi plamena in dima. Da si so potniki naglo zapuščali vlak, vendar je hotel dim udariti mnoge. Velika množica ljudstva je v strahu obkoljala kolodvorsko poslopje. Ob 3. uri zjutraj so bili konstatirani trije slučajni smrti valed zadušenja. Poizvedovanja se nadaljujejo.

PARIZ 11. (B.) Ob 6. uri zjutraj je znašalo število onih, ki so v Quartier Minil-montant prišli ob življenje 56. Od teh jih je bilo 44 moških, 10 žensk in 2 otroka. Ponesrečenci pripadajo večinoma k delavskemu stanu. Vsa mrtva trupla imajo na sebi znake smrti valed zadušenja.

PARIZ 11. (B.) Policijski prefekt je izjavil, da znaša število na tem požaru ponesrečenih 90. Pozneja poizvedovanja so pokazala, da je 82 oseb prišlo ob življenje in sicer 61 moških 17 ženskih in 4 otroci.

Kriza na Ogrskem.

BUDAPEST 11. (B.) Nasproti različnim vestem v listih konstatuje ogrska korespondenčna pisarna na podlagi informacij, da se na zadnji avdijenciiji ministerskega predsednika v Ischlu vprašanje naslednika ni dotaknilo. Ni res torej, da bi bil grof Khuen-Hedervary koga priporočal kakor bodočega ministerskega predsednika. Istotako sloni razširjevanje raznih imen, katere misli Nj. Veličanstvo zaprositi za informacije, na več ali manje samovoljnih kombinacijah, kajti Nj. Veličanstvo ni zahtevalo, da bi se mu predložili kaki tozadevni predlogi.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 11. (B.) Glasom poročil iz Soluna se glasi tamkaj, da se poškovodvanja na brzovjih in železnica ponavljajo in da se grozi delavcem, ki delajo na popravah. Prihajanje k ustašem nadaljuje. Mnogo mladih Bolgarov se pogreša. Ustaške čete požigajo tudi žetev.

Veleznačilno odlikovanje.

BUDIMPEŠTA 11. (B.) Uradni list priobčuje, da je členu hrvatskega sabora, grofu Štefanu Erdödy ju podeljeno dostojanstvo tajnega svetovalca.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GONDIK.

Lastnik konsorolj lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorolj lista »Edinost« v Trsta

Dvorana za sodne dražbe

v ulici Sanitá št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj ob 8. ure do 12, popoldne ob 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

v sredo, 12. avgusta ob 9. uri predp. Pohištvo, peč, svetiljke in kade za kopanje.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovane cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

oooooooooooooooooooo

Nova manufakturna prodajalnica

Cobau & Gentili

ulica delle Poste št. 8

ogel ul. Valdirivo.

SPECIJALITETA:

Izgotovljeno perlo za moške in ženske.

Najnovejše kravate. Moderci.

Ravnokar je došla obleka za ženske po najnovejšem kroju. Cena od gld. 2.48 naprej.

Izbor drobnarij.

Najugodnejše cene.

oooooooooooooooooooo

Osvežljiva pijača

prve vrste jesama na sebi, kakor pomešana z vinom ali sadnim sokom staroznana

Mattonijeva kislica Sauerbrunn

Umetno napravljena voda z ogljenčevu kislinu ali drugimi dodatki ne more nadomestiti prave kislice.

Pisarna
dr. Gregorina in dr. Slavika
sprejme
stenografa
nastop 1. septembra,

Stenografa
išče pisarna dra Ot. Rybář-a in dra
J. Abrama v Trstu. Nastop s 1. sep-
tembrom t. l.

D. Matej Pretner
odvetnik v Trstu
sprejme **stenografa**.
Vstop takoj ali čim prej mogoče.
Plača po dogovoru.

Zahtevajte
bogato ilustrovani cenik pariškega blaga od
gumija ki obsega jako zanimive novosti ter
se pošilja gratis in franco.
Gummiwaaren Etablissement J. Schwarzmande
1. DUNAJ, Rothenthurmstrasse 22.

Mesnica
se daje v najem v tržaški okolici, in
sicer s klavnico vred. Več se izve v
uredništvu tega lista.

Na milijone dam
rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je
„Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Naj-
grši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristo-
kratično finost in obliko z rabi „Feolina“. „Feolin“
je angleško mlo sestavljeno iz 42 čistih in svežih
zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma
odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudi-
čice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za
očistitve in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje
iste proti odpadanju, plešmi in boleznim v glavi.
„Feolin“ je tudi najnaravnnejše in najboljšo sredstvo za
začistitve zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto
mila, ostane mlad in lep. Vrno se takoj denar, ak-
bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada
1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov
7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st.
Povzete 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj,
VII., Mariahilferstrasse 38.
Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in
prodaja na drobno ul. S. Sebastiano 1., Ivan An-
geli, ulica Canale 5, Ett. Zernitz ul. Stadton 2,
Jos. Zigon ul. Caserna 8, Agenzia Zullin, Corso 21,
Ivan Cilia, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A.
Peruta ul. Geppa 14 II.
Na Reki: Braća Pavačić, mirodilnica.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA
Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.
Cementne plošče umeđene od 25 in 33
cm, šestvogljalne plošče od 20 in 25 cm
po K 2.- □ m.
Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne
boji nikake konkurence bodisi glede cene ali
kakovosti blaga.

G. DOPLICHER
Velika zaloga klobukov in čepce
vsake vrste
od gld. 1-50 do 3-50.
Poprave in moderniziranje se izvrši
najtočnejše.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST
priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi
svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema
tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v
najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na deželi: v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor
tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

TRGANJE	KAŠELJ
v rokah in nogah preneha vsa- komu v treh dneh ako se po- služi antirheuminega mazila . Cena steklenice s točnim navodilom in s poštino, ako se denar naprej pošlje, gld. 1.20.	preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in franco- skega čaja. Cena s poštino ako se denar naprej pošlje gld. 1.40. Pri zasta- relih bolečinah treba nadaljne troške.
ŽIVOTNI BALZAM SALVATOR On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni. Cena omotu 12 steklenič 2 gld. 50 nvč., 24 steklenič 4 gld. 50 nvč., s poštino, ako se denar naprej pošlje lekarni „SALVATOR“ v Varaždinu (Hrvatsko)	
EPICARIN	LILJANOVA POMADA

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat
zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja
ter razno perilo. Veznine in moderci. Snovij iz priste volne in
v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in
Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občinstvu, da
sem cene olja znižal in sicer prodajam:

Olje za luč liter po 28 nvč.
Jedilno olje » 34 »
» » bolje » 36 »
» » najfineje II. » 40 »
» » I. » 44 »
Namizno olje » 48 »
» » bole » 52 »
» » iz Zeneve » 48 »
» » iz Bari » 48 »
» » iz Aixa » 60 »
» » iz Nice » 68 »
Milo za kuhinjo od 18—22 nvč.
» » pranje » 26—30 »

Velik izbor toaletnih mil, škroba, sveč,
kisa, voščila, vžigalic, sode in drugih potreb-
ščin za perice.

Pošilja tudi na deželo po pošti ali želez-
nici od 5 kg. naprej.

V zmislu gesla: **Svoji k svojim!** se
priporoča

IVAN MILLONIG
Trst, Trg Barriera vecchia št. 2.

Svoji k svojim

Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. —
Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, ši-
valni stroji za dom in obrt po najugodnejših
cenah.

Trgovski pomočnik, specerist, 20 let star, več
zika, išče službo v Trstu ali okolici. Si žbi na topi
lahko takoj ali s 1. septembrom t. l. Ponudbe po-
slati je poa šifro K. C. poste rest. Zagorje ob Savi.

Urar F. Pertot Trst ulica delle
Poste 1, vogal ul.
Cariatia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na-
prej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor sten-
skih ur, reglatorjev i. t. d. Popravlja vsako-
vrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in
2 sobami in eno
kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia
v hišah Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I.
nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-
nijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše
testenine po jako nizkih cenah, na-
dajle moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo
bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-
nijalij, vsakovrstnega olja, navadnega
in najfinejega. Najfineje testenine po
jako nizkih cenah ter moko, žita, ovsu
in otrobi. Razpošilja naročeno blago
tudi na deželo na debelo in drobno
po jako nizki ceni.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani 11) — BARKOVJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfineja orna-
mentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spo-
menike, kipe, poprsja. — Razna dela iz
mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi
slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih
itd. itd. Več slik je na ogled v Narodnem
domu v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).

Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.
Priporočuje se slav. slovenskemu občin-
stvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih
obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale
kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi

Rer-na naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do
dne vzgida.

Promet s čeki in nakaznicami.